

DIARI DE SESSIONS DE LA
**COMISSIÓ DE TURISME, COMERÇ, TREBALL,
CULTURA I ESPORTS**
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DL. PM. 352-1992

Fq.Con.núm. 33/27

XI legislatura

Any 2024

Núm. 28

Presidència
del Sr. Jordi López i Ravanals

Sessió celebrada dia 3 d'octubre de 2024

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

PROPOSICIONS NO DE LLEI:

- 1) **RGE núm. 12355/24**, del Grup Parlamentari VOX, relativa a millora de les condicions laborals en el sector turístic. 316
- 2) **RGE núm. 12400/24**, presentada pel Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, relativa a retorn a les Illes Balears del patrimoni arqueològic i històric que es troba fora. 320
-

EL SR. PRESIDENT:

Bé, el Sr. Castells ha tengut un inconvenient que no el fa possible assistir a aquesta comissió i m'ha telefonat i m'ha dit que el disculpés a tots vostès, perquè li era totalment impossible.

Per consegüent, bon dia, senyores diputades i senyors diputats. Començam la sessió d'avui. En primer lloc, es demana si es produeixen substitucions. Grup Socialista?

LA SRA. COSTA I SERRA:

Sí, Pilar Costa substitueix Malena Riudavets.

EL SR. PRESIDENT:

Perfecte, gràcies, ja està. Partit Popular?... *Estamos todos, vale*, i VOX hi és, perfecte... Idò, moltes gràcies.

Passam a l'únic punt de l'ordre del dia d'avui, que consisteix en el debat de les proposicions no de llei RGE núm. 12355/24 i 12400/24.

1) Proposició no de llei RGE núm. 12355/24, presentada pel Grup Parlamentari VOX, relativa a millora de les condicions laborals en el sector turístic.

En primer lloc, debatrem la Proposició no de llei RGE núm. 12355/24, presentada pel Grup Parlamentari VOX, relativa a la millora de les condicions laborals en el sector turístic. Per a la seva defensa, per part del Grup Parlamentari VOX, té la paraula la Sra. Verdú. Moltes gràcies.

LA SRA. VERDÚ I TORRES:

Gràcies, president. Primer de tot, disculpau la meua veu perquè he passat un cap de setmana de constipat i m'ha deixat la veu un poc com de camioner, així que... disculpau.

Bon dia, el sector turístic a les Illes Balears és un dels pilars essencials per a l'economia, contribueix significativament al creixement del PIB i genera un elevat percentatge d'ocupació a la regió. Tot i això, malgrat la seva importància econòmica, els treballadors del sector afronten múltiples desafiaments quant a condicions laborals, d'estabilitat i benestar. Aquests problemes no només afecten la qualitat de vida dels treballadors, sinó que també tenen un impacte directe en la qualitat dels serveis turístics que ofereixen les Illes.

VOX defensa que la millora de les condicions laborals és essencial no només per garantir el benestar dels treballadors, sinó també per enfortir una competitivitat del turisme balear a l'àmbit global. Un entorn laboral més just amb condicions segures i dignes atraurà i retindrà empleats capacitats, cosa que alhora es traduirà en una millor experiència turística per als visitants i un impuls econòmic general per a la regió.

En el punt 1, VOX proposa que el Govern de les Illes Balears promogui programes de capacitació per als treballadors del sector turístic. Aquests programes se centraran a millorar el servei, el client i la qualitat de l'oferta turística.

La formació contínua és clau per garantir que els empleats estiguin actualitzats en les millores pràctiques i estàndards internacionals d'hospitalitat en contribuir així a una millor experiència per als turistes. A més, una força laboral ben capacitada se sent més valorada i satisfeta i fa que els treballadors estiguin més motivats i siguin més productius.

El turisme és un motor econòmic, però el seu èxit no pot anar en detriment dels drets i benestar dels que hi fan feina.

En els darrers anys hem vist com la precarietat laboral i la manca de condicions dignes han afectat negativament molts empleats en aquest sector, per això se cerca rectificar aquestes deficiències i assegurar que els treballadors tinguin accés a llocs de feina estables i condicions laborals justes.

En el punt 2, atès que un dels problemes que afronta el sector turístic és l'incompliment de la normativa laboral i de seguretat, hem de referir que les condicions laborals deficientes no només afecten els treballadors, sinó que també deterioren la imatge de les Illes Balears com a destinació turística de qualitat.

La qualitat dels serveis turístics està directament relacionada amb la satisfacció dels treballadors, en promoure la formació i assegurar que els empleats tinguin un entorn de treball segur i gratificant no només se'n beneficien els treballadors, sinó que també es millora l'oferta turística en general. Una destinació que té cura dels empleats transmet una imatge positiva als turistes que valoren l'atenció de qualitat i el servei personalitzat.

En el punt 3, i atès que no totes les empreses operen amb les mateixes condicions, l'establiment d'incentius fiscals per a aquelles que implementin polítiques que millorin el benestar dels seus treballadors és totalment necessari. Si recompensam les empreses que prioritzen el benestar dels seus empleats, no només es fomenta un entorn de treball més saludable, sinó que també s'incentiva la inversió en millors pràctiques laborals.

I finalment, en el punt 4, l'objectiu final és cercar finançament amb l'objectiu d'assegurar que les millores de les condicions laborals es puguin implementar de manera efectiva i sostinguda al llarg del temps. Garantir un finançament adequat és crucial per a l'estabilitat del sector i per fer front als futurs desafiaments.

Aquesta PNL presenta una oportunitat al Govern de les Illes Balears de demostrar el seu compromís amb la millora de les condicions laborals i el benestar dels treballadors del sector turístic. VOX insta tots els grups parlamentaris a votar-hi a favor, ja que no només s'enfortirà l'economia de les Illes, sinó que s'assegurarà un turisme de qualitat a llarg termini.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Verdú. El Grup Parlamentari Socialista ha presentat les esmenes RGE núm. [13883](#), [13884](#), [13885](#) i [13886/24](#). Per a la seva defensa té la paraula, per un temps de cinc minuts, el Sr. Pou. Moltes gràcies, Sr. Pou.

EL SR. POU I GARCÍAS:

Moltes gràcies, Sr. President, bon dia a tots i totes. En primer lloc, voldria manifestar que part de l'exposició de motius que ha fet la Sra. Verdú ens alegra, estam contents de coincidir que les qüestions de formació són prioritàries i crec que és un bon punt d'inici d'acord, de la mateixa manera que veiem amb bons ulls la manifestació que ha fet la Sra. Verdú que les qüestions de precarietat laboral també són una qüestió important perquè, al final, el que volem tots és el benestar de tots els treballadors i treballadores.

I, per tant, vull manifestar que tenim unes qüestions amb les quals estam d'acord.

A partir d'aquí hem de veure com transformam aquesta acord d'intencions en realitats, i és que la qüestió és el com.

Quant a la primera qüestió de formació, nosaltres, el Grup Socialista ha presentat una esmena, crec que plantejam una altra... una esmena *in voce* en el sentit que estam d'acord que la formació és important, el que plantejaríem és que a l'esmena que fa el Grup Socialista, que fa una declaració més genèrica a favor de la formació, tant sigui reglada com contínua, doncs, el que plantejaríem seria que a la nostra proposta s'hi afegís, acabàs amb la proposta que fa MÉS per Mallorca i, per tant, en el sentit que aquesta fos que..., -bé, on ho tenim això?-, per tant, fer una defensa del programa de formació, tant reglada com contínua, per a la millora de les competències de treballadors i treballadores del sector turístic, que seria, com diu la proposta del Grup Socialista, i, a continuació, acabàs dient "incloses la formació en programes de capacitació i formació en serveis al client i qualitat turística -que és l'esmena a la proposta de VOX- i la prevenció de riscos laborals, igualtat i millores mediambientals per als treballadors del sector".

Per tant, el que plantejam una esmena que inclogui les propostes tant de MÉS per Mallorca -si ho veu bé-, la proposta de VOX i la nostra, començant amb una declaració genèrica de formació i assegurant-nos que dins aquesta major formació s'hi incloguin totes les qüestions que han plantejat VOX i MÉS per Mallorca.

Dit això, i passant a les qüestions de salut laboral, el que hem fet nosaltres és fer una esmena de modificació del punt 2 per especificar d'incrementar les actuacions en salut laboral i, en tercer lloc, incrementar les actuacions -a través de l'esmena 5-, d'inspecció laboral específicament en temps de treball.

Aquí hi va la qüestió que plantejam al Grup VOX, ha manifestat, per tant, que està preocupada per la precarietat laboral; planteja incrementar les actuacions d'inspecció de treball, que hi estam d'acord, senzillament el que plantejam al punt 2 és que s'incrementin tant en termes de salut laboral com en termes d'Inspecció de Treball, en termes de temps de treball. I en aquest sentit, plantejam que també, si volem incrementar la Inspecció de Treball, evidentment per a això necessitam més efectius i, per això, plantejam -i això va en línia del que també planteja el Grup MÉS per Menorca-, doncs, tornem a posar en marxa el Pla extraordinari d'estiu de lluita contra la precarietat laboral; que no és res més que aprofitar un major nombre

d'efectius els mesos d'estiu, la qual cosa donaria resposta a la sol·licitud de fons de la petició de VOX.

Pel que fa als punts 3 i 4, aquí sí que nosaltres dissentim, creiem que estam davant temporades rècord turístiques i, per tant, el normal és que les empreses es facin càrrec també del benestar dels seus treballadors i, per tant, que això ho financiïn amb fons propis. Parlam sempre de llibertat, doncs la llibertat també consisteix a apostar pels treballadors, i més, en un entorn de manca de treballadors, doncs, que ho financiïn.

I voldria recordar -i amb això acab-, que la Llei de circularitat turística va ser pionera perquè precisament el que va fer va ser modificar aquests estàndards i, per exemple, obligar les empreses a incorporar llits elevables, que no és res més que vetllar per la qualitat i la salut laboral dels treballadors.

Per, tant, en aquests punts 3 i 4 entenem que a l'entorn d'anys rècord el que han de fer les empreses d'entrada és finançar amb recursos seus el benestar dels treballadors que les ajuden a crear la riquesa que es genera.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Pou. Pel Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, que ha presentat l'esmena RGE núm. [13913](#), [13914](#), [13915](#) i [13916/24](#), per a la seva defensa té la paraula el Sr. Apesteugia, per un temps de cinc minuts. Moltes gràcies, Sr. Apesteugia.

EL SR. APESTEGUIA I RIPOLL:

Sí, moltíssimes gràcies, Sr. President. Crec que l'esperit d'aquesta proposició no de llei pot ser compartida per la immensa majoria dels grups d'aquesta cambra, sinó per la seva totalitat, per tant, a l'hora d'encarar-la des de MÉS per Mallorca el que ens proposarem va ser afinar -entenem des del nostre punt de vista-, afinar més el tir a cadascuna de les propostes que es desenvolupaven.

Nosaltres també creiem en la formació laboral com un espai de millora de les condicions laborals dels treballadors i de les treballadores, dins un marc regulador que sigui suficientment garantista, no només per als empresaris, sinó de forma molt especial per al treballador, i tenir els instruments necessaris per assegurar el compliment d'aquesta normativa i també dels convenis sectorials que se'n deriven. I, sens dubte, la millor forma de promoure unes millors condicions laborals és dins el marc de la negociació col·lectiva, que ha estat tan injuriada -permeti'm-ho- pel grup proposant.

Per tant, fet aquest matís, les institucions també tenim una alta capacitat d'intervenció a través no només de l'aprovació de normatives, sinó també de les inspeccions per al seu compliment.

Entrant en el detall, nosaltres, pel que fa al punt 1, la nostra esmena va en un sentit que jo crec que també pot ser compartit per la majoria de vostès, que és que la formació del lloc de

feina no només ha de servir per fer un millor servei de cara al client, que també i evidentment de forma molt important que els treballadors puguin exercir la seva feina de la millor manera possible, però també ha de revertir en una millora de les seves condicions laborals, és a dir que ells mateixos siguin capaços de servir-se a si mateixos en el seu espai laboral de la millor manera possible i també que serveixin a la comunitat que els envolta de la millor manera possible.

Per tant, promoure una formació laboral que tenguí una perspectiva molt més holística, que no simplement centrada en el client, des del convenciment que així tot això acaba redundant també en una millor experiència per part del client i, per tant, de l'objecte de l'activitat turística, que sempre és el servei del client. Però, diguem, aquesta experiència turística, aquest servei turístic es dona millor quan els treballadors estan bé i el context social, mediambiental, també és correcte. Per tant, no es pot destriar una cosa de l'altra.

A la segona nosaltres creiem que és interessant parlar de la recuperació d'aquest conveni, de la dotació adequada d'aquest conveni, per tenir les eines i el personal necessari per dur a terme aquestes inspeccions laborals amb la major capacitat possible. De fet, l'experiència en aquest sentit va ser molt positiva. I els he de dir, tant m'és si s'inclou a través de la nostra esmena així, com a través d'una -em sembla que el Partit Socialista ha proposat d'afegir-ho a un punt diferent-, ens va igualment bé, però hem de tenir en compte que l'exercici d'aquesta competència encara no ha estat plenament transferida a la comunitat autònoma, malgrat que l'Estatut d'Autonomia ho prevegi i, per tant, no podem instar el Govern de les Illes Balears sense tenir en compte qui és el dipositori actualment d'aquestes competències i, per tant, de la necessitat de col·laboració entre les dues administracions perquè es duguin a terme de la millor manera possible.

Al tercer punt, nosaltres també, i aquí des d'un punt de vista ideològic supòs que entendran -com el Partit Socialista-, que no hi estiguem d'acord, nosaltres no creiem que els incentius fiscals s'hagin de destinar a les empreses que implementin polítiques i programes de benestar laboral, sinó que han de ser fixades per la normativa i assegurar el seu compliment.

Ara bé, i aquí va la nostra esmena, ara bé, també els ho dic i amb un ànim de ser el més consensuadors possibles, si a més de la nostra proposta es volgués acceptar i sumar la del Partit Popular, que és en el sentit de si qualcú va més enllà del que li exigeix la normativa, evidentment s'hauria d'establir quins són els valors que es valoren i en aquests casos fixar una sèrie d'incentius fiscals, més enllà d'una normativa més exigent del que tenim ara, nosaltres no tendríem problema tampoc a acceptar la suma de les dues propostes en base al que proposa el grup proponent.

Per acabar, el quart punt nosaltres ho consideram, primer, el consideram redundant, perquè si nosaltres demanam una cosa -ara ja acab, Sr. President-, si demanam el compliment del punt 1 i el punt 2, es dona per fet que serà amb la dotació de recursos suficients. Ja dic que en el punt 2 no podem exigir únicament a la conselleria i, per tant, no tendria sentit només fixar-nos en la conselleria, però que sobretot el que necessitam és que sigui el mateix sector qui reverteixi els seus beneficis en

les millores de les condicions laborals, i no tant les administracions a dedicar-hi recursos.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Apesteguia. El Grup Parlamentari Popular ha presentat les esmenes RGE núm. [13925](#), [13926](#) i [13927/24](#). Per a la seva defensa té la paraula la Sra. Cabrera. Moltes gràcies, Sra. Cabrera.

LA SRA. CABRERA I ROSELLÓ:

Gràcies, Sr. President, bon dia a tots, senyores i senyors diputats. Bé, crec que, després de sentir els portaveus, estam prou d'acord amb la proposta que ens fa el Grup Parlamentari VOX, amb el seu esperit i amb la seva voluntat de millora tant del sector com de la qualitat del mateix servei, com de la qualitat laboral i salut laboral. De fet, al nostre partit sempre ho hem dit, creiem en el turisme, estam orgullosos de ser una comunitat turística i, per tant, com dic, farem una valoració positiva de la iniciativa que presenta VOX.

Som a un punt, en parlam molt, som a un punt que hem de decidir conjuntament quin serà el futur, present i futur de les Illes Balears quant a com desenvolupam el sector turístic, el model econòmic. També volem recordar que la nostra presidenta va posar, des del principi de la legislatura, en el centre del debat la necessitat d'una correcta convivència dels residents amb els nostres visitants i la necessitat de mantenir el benestar dels ciutadans, i aquí també podem incloure el benestar dels ciutadans, que també són treballadors i molts treballadors del sector turístic.

Aquesta reflexió, també sabem tots que s'ha inclòs dins aquestes mesos de debat del Pacte per la sostenibilitat econòmica, social i ambiental.

Creiem que aquesta gestió del sector turístic, com ha dit la Sra. Verdú, una gestió efectiva a regular, ordenar, establir decisions que puguin perdurar en el temps i donar estabilitat a les nostres illes com a destinació turística sostenible, i abordar aquest debat sobre les situacions de més o manco congestió que vivim, també millora, com també s'ha dit per part d'altres portaveus, aquesta qualitat laboral i aquesta salut laboral.

De fet, estic molt d'acord amb el que ha dit el Sr. Apesteguia de la necessitat i de la vinculació al fet que hi hagi un sector ordenat, un sector de qualitat, un sector que funcioni implica, dona estabilitat laboral, dona i facilita que els treballadors es puguin motivar, es puguin fidelitzar i puguem tenir equips humans que siguin més feliços que, al final, és una tendència que tots cercam, que se cerca per part d'empreses pioneres en aquest sentit, i per a açò ens fa falta lluitar contra l'estacionalitat. L'estacionalitat no ens ajuda a aconseguir aquests reptes.

Per tant, jo crec que també hem de posar en valor el fet que la Conselleria de Turisme hagi incorporat cultura i esports dins el conjunt per tal de poder arribar a allargar la temporada i a equilibrar aquests mesos de temporada de pics massa elevats

que fan, precisament, que aquesta estabilitat laboral i aquesta qualitat laboral sigui més complexa.

Nosaltres al nostre programa electoral recollim pràcticament el mateix que proposa el Grup VOX, supòs que la majoria de grups també, o de partits, també ho recolliran: compliment de la normativa en contractació laboral, salut laboral, prevenció de riscos, plantejament d'incentius per a empreses, precisament, que adoptin mesures per incidir més enllà, per millorar la qualitat dels treballadors, més enllà del que demana la normativa, és evident, si s'ha de complir per llei és absurd primar-ho, s'ha de complir, però si qualche empresa té aquesta iniciativa..., per açò nosaltres una de les esmenes que hem presentat va en aquest sentit.

I quant a la resta de punts, he de dir que al punt 1 nosaltres votàrem a favor del redactat original, si finalment la portaveu accepta les altres dues esmenes, nosaltres en principi no hi tindriem cap problema.

La resta, al punt 2, com he dit, nosaltres presentem una esmena en què demanam que hi hagi una modificació, on posa "incrementar" que posi "continuar amb el pla anual d'inspeccions laborals", per què? Perquè ja s'ha fet, perquè ja s'ha reforçat, perquè hi ha accions específiques per combatre aquesta sinistralitat laboral.

Al punt 3 presentem aquesta esmena on, a més d'instar el Govern balear, que s'insti el Govern d'Espanya perquè així toca fer-ho i, com he dit, sempre que vagi més enllà del que ja es demana.

I al punt 4, que està vinculat efectivament a la resta de punts i al seu compliment, nosaltres demanam llevar on s'especifica que han de ser assignació de recursos dintre del pressupost de la Conselleria de Turisme, nosaltres consideram que han de ser recursos en general, del Govern o d'on es puguin reclamar.

Moltes gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Cabrera. Ara el grup proponent vol un recés de deu minuts o continuam? Continuam, d'acord. Idò seguim amb la sessió, així pertoca la intervenció del grup proponent per fixar posicions i assenyalar si accepta les esmenes, per un temps de cinc minuts. Moltes gràcies, Sra. Verdú.

LA SRA. VERDÚ I TORRES:

Gràcies, president. Moltes gràcies a tots, per les seves explicacions. En principi els diré que el punt 1 quedarà amb el redactat original, per tant, les esmenes 13883/24 del PSIB i la 13913/24 de MÉS queden rebutjades.

Després, al punt 2, acceptàrem l'esmena del Partit Popular 13925/24, amb la qual cosa quedarien rebutjades les altres dues dels dos partits, perquè consideram que, una vegada acceptada aquesta esmena, la resta ja no tenen vinculació amb el nou redactat.

Després, al punt 3 passaria exactament el mateix, acceptam l'esmena del Partit Popular 13927/24, per tant, les esmenes del Partit Socialista i de MÉS queden rebutjades.

I al punt 4 també acceptàrem les partides... del Partit Popular 13926/24, per tant, quedarien les altres rebutjades.

Les dues propostes del Partit Socialista 13885 i 13886/24, com a punts nous, queden rebutjades perquè consideram que són polítiques d'esquerra que nosaltres no compartim i no volem afegir aquests punts a la nostra proposta.

I així quedaria el nou redactat. Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Per tant, el que farem ara, repetirem tal com queda, perquè sapiguem perfectament el que votam.

En el punt 1, ens quedam amb l'original.

En el punt 2 amb l'esmena 13925 del PP. En el punt 3 amb l'esmena 13927 del Partit Popular també. En el punt 4 afegim l'esmena 13926 del PP. I els altres dos punts queden talment. D'acord.

Conseqüentment, votació separada, Sra. Verdú, votació separada? Perfecte.

D'acord, idò en aquest cas, acabat el debat passam a votar la Proposició no de llei RGE núm. 12355/24 i, conseqüentment, passam a votar el punt 1.

D'acord, queda aprovat amb 10 vots a favor i 1 abstenció.

(Remor de veus)

El Sr. Castells no hi és, que seria el 12.

EL SR. POU I GARCÍAS:

Sr. President, però jo he intentat espitjar, però això és la meva...

EL SR. PRESIDENT:

Idò, fem una cosa, com que som molt transparents, tornam a votar, ja que hi ha hagut una errada tècnica. Llavors, repetim el punt 1, de l'esmena, passam tots a votar, amb l'esmena, no sense esmena, l'original. Passam a votar de nou.

Ara, ja ho tenim tots. Perfecte.

Per consegüent, el punt 1, sense esmena, queda aprovat per 11 vots a favor i 1 abstenció.

Ara passarem a votar els punts 2, 3 i 4, amb les esmenes del Partit Popular. Votam.

Per consegüent, queden aprovats amb 6 vots a favor, 4 en contra i 1 abstenció.

De totes maneres, aquí es van gastar molts doblers, però la tecnologia ens ha superat.

Ara passam a votar el punt 5 i el punt...

(*Se senten veus de fons que diuen: "no, no, no"*)

¿No se han admitido? Vale, ya está. Jo necessit un cafè.

Bé, en conseqüència, queda aprovada la Proposició no de llei RGE núm. 12355/24, relativa a la millora de les condicions laborals en el sector turístic. Moltes gràcies.

2) Proposició no de llei RGE núm. 12400/24, presentada pel Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, relativa a retorn a les Illes Balears del patrimoni arqueològic i històric que es troba fora.

A continuació, passam al debat de la Proposició no de llei RGE núm. 12400/24, presentada pel Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, relativa a retorn a les Illes Balears del patrimoni arqueològic i històric que es troba fora. Per a la seva defensa, per part del Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, té la paraula el Sr. Apesteguia, per un temps de cinc minuts. Moltes gràcies, Sr. Apesteguia.

EL SR. APESTEGUIA I RIPOLL:

Sí, moltes gràcies, Sr. President. En la línia o complementant la proposició no de llei que tractarem la setmana passada, que era específica sobre els Bous de Costitx, en aquest cas és una proposició no de llei amb una mirada una mica més àmplia sobre el conjunt de patrimoni de les Illes Balears que en aquest moment es troba fora de les nostres pròpies fronteres.

I aquí també una mica de mirada històrica de com això es produeix, ens haurien d'anar molt enrere en el temps, però, sense entrar en aquelles col·leccions que els aristòcrates, la reialesa o la primera burgesia varen acumular durant l'antic règim i centrant-nos en la creació dels grans museus oberts al públic a partir dels segles XIX i XX, conclourem que es mouen i es basen en una dinàmica de tipus colonial; és a dir, l'acumulació a uns llocs de domini per part de la noblesa o la reialesa i la burgesia, enfront d'altres territoris que eren dominats per les nacions preponderants o dins les seves pròpies fronteres en aquells territoris que es consideraven perifèrics.

A partir d'un moment donat, sobretot a partir de la segona meitat del segle XX, després de la Segona Guerra Mundial, comença a haver-hi un replantejament d'aquestes tendències i es demana el retorn d'aquest patrimoni a cadascun dels llocs d'origen, per diverses raons. A l'exposició de motius vénen molt detallades, però en qualsevol dels casos crec que es poden resumir en tres: la primera és que el patrimoni té sentit, té un sentit ple en el context on es va produir i també dona un sentit ple al context on es va produir; és a dir, s'explica i explica millor en aquests contextos.

Després, un augment de la importància del valor que donam a aquest patrimoni, als grans museus nacionals de les grans ciutats europees, aquestes peces moltes vegades passen

desapercebudes, o fins i tot no són exposades, sinó que són emmagatzemades, i als seus llocs d'origen tendrien una importància i una voluntat d'estudi per part dels acadèmics de cadascun dels llocs molt més alta.

I la darrera és l'enriquiment de les comunitats d'origen, no només perquè -i s'ha explicat moltes vegades-, perquè servirien com un atractiu turístic, en el nostre cas diversificador, que augmentaria la nostra oferta cultural respecte d'aquelles persones que ens visiten, sinó també cap a nosaltres mateixos, que ens permetria conèixer millor el nostre passat i també la importància que tenen aquestes peces des del punt de vista històric i artístic.

En aquest sentit, es va aprovar la Llei 12/1998, de patrimoni de les Illes Balears, que fixa dues obligacions per al Govern de les Illes Balears. Com vostès saben, el patrimoni, la competència de patrimoni està transferida als consells insulars i, bàsicament, el Govern, a part de la coordinació i de la cooperació amb l'Estat, té atribuïda una competència que és l'elaboració d'un cens de tot el patrimoni que es troba fora de les nostres fronteres i el treball pel retorn de totes aquelles peces que fossin possibles, tant les que es troben en mans privades com aquelles que es troben en mans públiques.

Jo, en aquesta proposició no de llei, faig una petita llista d'aquelles peces més destacades que es troben fora de les nostres fronteres, algunes de les quals no en sabem la ubicació, algunes de les quals, malauradament, han desaparegut perquè en el seu moment varen patir algun tipus d'accident que en va provocar la desaparició, però que, en qualsevol cas, serveix per a simple indicació, perquè aquell que hauria d'elaborar un cens complet precisament hauria de ser el Govern de les Illes Balears.

En qualsevol cas, advertesc un error, que és que la Dama d'Eivissa no es troba al Museu d'Arqueologia de Barcelona, sinó que es troba al Museu Nacional de Madrid. Però, bé, en qualsevol dels casos, totes aquestes peces són igualment importants i s'hauria de treballar, de fet, el Govern té l'obligació legal de treballar per al seu retorn.

I faig especialment incidència en dues: una són els Bous de Costitx, que ja vàrem tractar la setmana passada, i l'altra són la cimera del Rei Martí, que, per a aquelles persones que no la puguin ubicar, és la cimera que es treu en processó el dia de l'Estendard a Palma, se'n treu una còpia perquè la cimera del Rei Martí és a Madrid, i les armes del Rei en Jaume, que segurament no són les armes del Rei en Jaume, sinó que són d'un rei posterior.

Aquestes tenen un tractament diferent perquè estan en mans de l'Estat i l'Estat té un museu a les Illes Balears on podria dipositar-les. Per tant, no es tractaria, en aquest cas, d'un canvi de titularitat sinó d'un canvi d'ubicació, que l'Estat entengués que tot el seu territori és igualment vàlid i que les coses que li són pròpies o que en té la propietat no s'han d'ubicar forçosament a la capital.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Apesteugia. El Grup Parlamentari Popular ha presentat l'esmena RGE núm. 13918/24. Per a la seva defensa té la paraula la Sra. Fornas, per un temps de cinc minuts. Moltes gràcies, Sra. Fornas.

LA SRA. FORNAS I MUNAR:

Moltes gràcies, Sr. President. I moltes gràcies, Sr. Apesteugia i al Grup Parlamentari MÉS per Mallorca per presentar aquesta proposta. Crec que qualsevol de nosaltres que estima tant allò nostre és un plaer poder parlar aquí de millores que afavoreixin l'acostament de la nostra cultura.

Com vàrem dir la setmana passada, des del Grup Parlamentari Popular estam a favor d'unir esforços per mirar de recuperar el nostre patrimoni històric i arqueològic, però sobretot perquè aquí podem donar-li el lloc que li pertoca, no només el seu lloc físic, que també, que tenim un extraordinari Museu de Mallorca, sinó perquè també li podem donar el valor i el context que li pertoca sobretot per acostar la cultura als ciutadans i perquè puguin conèixer de primera mà la nostra història i la nostra cultura.

Per això volem donar suport a aquesta PNL, però també hi ha un parell de detalls que ens agradaria afinar, com vostè ha dit abans. En primer lloc, votarem a favor dels tres primers punts, estam a favor de la creació del cens, de retornar els Bous de Costitx a Mallorca pel que vàrem explicar ja la setmana passada, ja que les sales d'arqueologia estan cada vegada més a prop de ser una realitat i és un moment màgic per poder aprofitar per tornar aquestes peces tan emblemàtiques, però sobretot de tant de valor per als nostres ciutadans; així com també la cimera del Rei Martí, que en la seva representació del drac com a emblema dels reis d'Aragó, que sense ells no podríem contar la història de Mallorca.

Quant al punt 4 i l'esmena que hem presentat, ens agradaria que consideréssiu l'acceptació de l'esmena, i simplement és afegir el trosset que posa: "i estudiant les circumstàncies que envolten cada cas de manera individual". Perquè, per exemple, els dos exemples que ha posat vostè, quant als Bous de Costitx, que es troben al Museu Arqueològic Nacional, com, per exemple també, la cimera del rei Martí, que es troba a l'Armeria Nacional, són dos casos que són aquí a Espanya. En canvi, per exemple, un altre exemple que vostès també anomenen a la seva esmena, que és el bust de bronze de l'emperador romà Tiberi, és clar, aquest bust es va trobar a una recerca, bé, a unes obres de S'Arraval de Maó al segle XVIII, durant la dominació francesa. És clar, el seu descobridor ho va vendre a un oficial francès i actualment segueix a la Biblioteca Nacional de París, que ara aquí ja les condicions legals canvien, no és com deia vostè de simplement demanar al Govern d'Espanya de traslladar-ho aquí. Per això, ens agradaria afegir aquest punt, perquè es pogués estudiar cada cas de forma particular, de forma individual.

I quant al punt 5, no volem dir que no d'entrada, perquè ens agradaria poder-ho parlar amb vostè i..., bé, amb tots vostès, i per això m'agradaria presentar una esmena *in voce*, perquè creiem que crear ja des del primer minut una partida

pressupostària és un tema prou complex i just relacionat amb el que hem explicat en el punt anterior, les condicions legals de cada obra són distintes. Arreglar aquest (...) de condicions legals sempre ens du temps.

Per tant, consideram que, perquè aquest procés no s'allargui i no quedin les partides penjades, el que caldria seria canviar, crear una partida pressupostària per encarregar-se de cercar els fons pertinents per adquirir-los, perquè d'aquesta manera ja podríem avançar feina i en el moment que tots els requisits legals estiguin coberts ja tenir els fons per poder retornar-los.

I això seria tot. Moltíssimes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Fornas. Ara passam al torn de fixació de posicions. Pel Grup Parlamentari Socialista, té la paraula el Sr. Pitaluga, per un temps de cinc minuts. Moltes gràcies, Sr. Pitaluga.

EL SR. PITALUGA I IVORRA:

Sí, gràcies, Sr. President, bon dia a tothom. En primer lloc, vull agrair al Sr. Apesteugia la iniciativa del seu grup i ja avencem que li donarem suport en tots els seus punts.

El patrimoni arqueològic i històric que hem tingut la gran sort que arribi als nostres dies és sempre molt valuós i sobretot té una funció fonamental: ens ajuda a preservar el nostre patrimoni cultural i a estudiar i comprendre la nostra història.

Normalment, cada dia que venc al Parlament ho faig des de la Porta del Camp i no puc deixar de fixar-me en el petit tram que resta de l'antiga murada medieval, un element històric del passat que ens connecta amb la història i el passat d'aquesta ciutat. Quan la mir record antics gravats de la murada, imagín com seria la vida al seu voltant i imagín com seria el pas dels dies, dels anys i dels segles.

Estimam i protegim el que coneixem, el que ens han explicat, el que hem viscut i també el que hem vist i com més prop millor, i sobretot el que hem vist de petits amb les nostres famílies o amb l'escola, també on hem jugat o el passat que ens explicaven els padrins, els avis, quan els anàvem a veure, i aquesta connexió amb el passat que abans era tan natural ara, en la vida actual, es fa molt més difícil, i per això necessitam encara més els museus, els jaciments museïtzats, els itineraris històrics i, per suposat, l'escola.

I sí, com diu la proposició no de llei sempre hi ha unes peces patrimonials que tenen un especial valor simbòlic, unes peces que serveixen de referent, com poden ser els Bous de Costitx dels quals, per cert, vàrem tractar la setmana passada, o la cimera del rei Martí o, per exemple, les dues Dames d'Eivissa, una que hi ha al Museu Arqueològic Nacional i l'altra que és al Museu Arqueològic de Barcelona. I sí, que tornessin a les Illes aquestes peces tan valuoses és molt positiu des de tots els punts de vista i, per suposat, que també ho consideram una oportunitat de cooperació entre institucions, tant dins Espanya com a nivell internacional.

Avui dia, amb els processos de turisticació tan importants que patim a les nostres ciutats i pobles, es fa més necessari que mai tenir elements que ens ajudin a promoure la cohesió de la ciutadania i la conservació de la memòria d'aquest passat que avui dia és, fins i tot, més necessari que mai, un passat que hem d'estudiar amb el màxim rigor històric.

Cada vegada que els infants de les nostres illes visiten un museu, un edifici històric, un barri històric o una excavació arqueològica tenim l'oportunitat de connectar-los amb el nostre passat i amb el coneixement històric, però també amb la vida dels nostres avantpassats i el perquè d'alguns aspectes de la vida del present. Els museus de cada illa són elements de recerca i d'estudi, però també ho són de cohesió dels habitants d'un territori, ja que el coneixement també és factor d'unió.

I, efectivament, també podem atreure un turisme cultural amb turistes que, en aquest cas concret, solen ser més respectuosos amb el lloc que visiten que els que simplement vénen a passar-ho bé, sense cap altre interès.

I també, finalment, voldria traslladar una demanda dels arqueòlegs relacionada amb el punt 4 de la proposició no de llei, la que fa referència als béns, en general, ja que els arqueòlegs fan constar i diuen que també són molt importants les peces arqueològiques no exposades i que tenim en gran quantitat repartides pels museus del món, unes peces que romanen a magatzems i que aquí, a les Illes, tenen un major valor ja que podrien ser estudiades per tal de conèixer millor la nostra història o que, fins i tot, podrien ser retornades als jaciments on es varen trobar, si aquests són museïtzats.

I recuperar el que està en mans privades, per suposat que estam d'acord que també és necessari.

Vivim una època de grans canvis a les nostres illes, necessitam més que mai analitzar i preveure com pot ser el nostre futur a curt, mitjà i a llarg termini, i no perdre el passat de vista ens poden ser de gran ajuda.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Pitaluga. Pel Grup Parlamentari VOX té la paraula, per un temps de cinc minuts, la Sra. Verdú. Moltes gràcies, Sra. Verdú.

LA SRA. VERDÚ I TORRES:

Sr. Presidente, no faré ús de la paraula, gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies a vostè. Pel Grup Parlamentari Mixt... d'acord. Sr. Apesteguia, necessita que fem un recés per posicionar...? No. Idò així podem continuar. Té cinc minuts per a la fixació de posicions i assenyalar si accepta les esmenes o no.

Moltes gràcies, Sr. Apesteguia.

EL SR. APESTEGUIA I RIPOLL:

Moltes gràcies. I començant pel final, ja puc dir-los que accept les dues esmenes, tant l'esmena presentada ahir, crec, com l'esmena presentada ara mateix *in voce*. És ver que no ha fet un redactat exacte de la seva proposta la Sra. Fornas. Jo, per mirar d'arribar a un consens, li propòs eliminar a partir de la coma del punt cinquè, acabar a "fora de les Illes Balears", i per tant, creant... eliminant aquesta cua.

Entenc, a més, que amb una certa lògica, agafant també de vegades una esmena et fa recapacitar, té sentit que primer instem el Govern a complir la seva obligació, que té des de l'any 1998, vull dir que crec que ja ha tengut temps suficient com per dur a terme aquesta obligació legal de crear aquest cens i, una pic que tinguem el cens, ja mirarem a veure quines partides pressupostàries són necessàries i quines iniciatives, des del punt de vista de col·laboració amb altres entitats públiques, són pertinents.

A més, he de dir-li que, evidentment, no ho havia posat, però el pensament del proposant era que s'havia d'analitzar cas per cas, perquè vostè ha fet referència al bust de Tiberi, o a la diferència que podem trobar quan una peça sigui dipositada en una institució pública de l'Estat espanyol o d'un altre país estranger i que, per tant, haguem de fer front a altres legalitats, a altres sistemes normatius, però també hi ha..., de vegades ho haurem de tractar de forma diferent depenent de com han arribat a aquests destinacions. És a dir, no és el mateix, per a MÉS per Mallorca, el bust de Tiberi, com arriba el bust de Tiberi a la Biblioteca Nacional de París, que és quan hi havia la dominació francesa a l'illa de Menorca i l'aplicació de tot el que he explicat anteriorment, de com es va abastant aquest sistema colonial amb el tractament del patrimoni fora de les grans ciutats europees i americanes, o com hi arriba l'Atles català: és a dir, en aquest cas el futur Rei Joan I d'Aragó decideix regalar l'Atles català al Rei de França, que era el cosí de la seva dona. I, per tant, hi arriba dins un context històric concret que no es pot catalogar d'espoliació, ni colonial ni precolonial, en cap dels casos. Per tant, entenem que s'ha de tractar de forma individual cadascun dels supòsits.

El que intenta aportar aquesta proposició no de llei a totes les iniciatives que s'han aprovat, insistesc, la setmana passada n'aprovarem una, però al llarg de la història a aquest parlament, al Consell de Mallorca, a l'Ajuntament de Costitx, al Senat d'Espanya per al retorn de totes aquestes peces, és recordar que tenim una eina pròpia, que és la Llei de patrimoni aprovada el 1998, que dona una sèrie d'obligacions, en aquest cas al Govern de les Illes Balears, en col·laboració amb els consells que n'haurien d'acabar essent els gestors, però... de fer aquest cens i de treballar de forma activa per al retorn de tot aquest patrimoni. Perquè és important, perquè ara quan parlem de tot aquest patrimoni podem fer cadascú de nosaltres una llista, però no serà mai una llista exhaustiva que, evidentment, pertoca fer als tècnics, i que, com deia el Sr. Pitaluga, és una llista immensa.

Jo aquí he posat les peces més destacades, però els museus de l'Estat espanyol, especialment de Madrid per la seva condició de capital, com també d'altres llocs d'altres capitals europees i americanes tenen, no exposades, sinó en el seu

magatzem, una quantitat ingent de patrimoni arqueològic de les Illes Balears, com d'altres llocs del món.

Per tant, crec que, fins i tot des d'un punt de vista d'orgull, però també des d'un punt de vista de la utilitat que pot tenir el retorn d'aquestes peces, el Govern, les institucions pròpies, han de treballar per al seu retorn complint amb el que el legislador en aquell moment va pensar.

I com, insistesc, hi ha dos casos especialment flagrants, perquè es troben en mans de l'Estat espanyol, que té..., i crec que això és una cosa que hem d'esmenar de forma contínua, és a dir, vostès ja saben que el meu projecte nacional no és Espanya, no els he d'enganyar, però mentre formem part d'Espanya, per dir-ho de qualque manera, tant Espanya és el Museu Arqueològic Nacional com el Museu de Mallorca, perquè el seu titular és el Govern espanyol.

Per tant, si el Govern espanyol no ho veu igual, és perquè ens considera espanyols de segona, considera que aquí no tenim el mateix dret a gaudir de les peces que són originàries de les Illes Balears que a Madrid. I aquest és un problema molt gran i que existeix, sobretot del punt de vista d'aquelles persones que decideixen i estructuren l'Estat i almanco des d'aquí, també per un exercici de coherència i d'amor propi, hem d'esmenar.

Per tant, agraeix el seu suport i accept les esmenes en el sentit que s'ha expressat.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Apesteguia. Bé, ara, per clarificar la votació, qualque grup no està d'acord amb la modificació del punt 5? Estam tots d'acord, perfecte.

Per consegüent, veient l'evolució d'aquesta PNL, si no hi ha res a dir, farem votació de tots els punts conjunts amb l'esmena presentada pel Partit Popular al punt 4 incorporada, i els canvis del punt 5 que ha proposat el Sr. Apesteguia.

Per consegüent, tenim ja acabat el debat i passam a votar la Proposició no de llei RGE núm. 12400/24, començam amb la votació.

Per tant, queda aprovada la Proposició no de llei RGE núm. 12400/24, relativa al retorn a les Illes Balears del patrimoni arqueològic i històric que es troba fora, per 11 vots a favor i 1 abstenció. Moltes gràcies.

No havent-hi més assumptes a tractar, es dona per finalitzat.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS
